



STORTINGET

Innst. 345 L

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen

Prop. 135 L (2024–2025)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Endringer i trygderettsloven mv. (ankeerklæring til Trygderetten, avgjørelse innen seks måneder mv.)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Proposisjonens hovedinnhold

I proposisjonen fremmes forslag til endringer i lov 16. desember 1966 nr. 9 om anke til Trygderetten (trygderettsloven). Forslagene til lovendringer følger blant annet opp enkelte av anbefalingene i NOU 2023:11 Raskt og riktig.

Det foreslås at ankeerklæringer skal fremsettes direkte for Trygderetten, at Trygderetten har en veiledningsplikt, og at Trygderetten skal sette en tilsvarende frist som normalt bør være på fire uker for ankemotpartene. I tillegg foreslås det at Trygderetten som hovedregel skal avsi kjennelse innen seks måneder etter at anke ble mottatt. Forslagene har til formål å gi økt effektivitet i ankebehandlingen og gjøre saksbehandlingstiden i Trygderetten kortere, samtidig som kvaliteten opprettholdes.

Videre foreslås det enkelte endringer i trygderettsloven som hovedsakelig har sin bakgrunn i justeringer som Trygderetten har spilt inn behov for. Dette gjelder blant annet forslagene om registrering av sidegjøremål for rettsmedlemmer, fremsetting av selvstendig anke over pålegg om å dekke sakskostnader og rettens adgang til å tilkjenne sakskostnader ved avvinningskjennelser eller ved beslutning om heving.

Det foreslås også enkelte tekniske endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) som følge av de foreslåtte endringene i trygderettsloven.

Det vises til proposisjonens kapittel 2, der bakgrunn for forslagene er redegjort for, herunder oppfølging av NOU 2023:11.

Forslag til endringer i trygderettsloven har vært på høring med frist 11. februar 2025.

Det vises til proposisjonens ulike kapitler, der gjeldende rett, forslag i høringsnotatet samt høringsinstansenes syn er redegjort for.

1.1.1 FORSLAG TIL ENDRINGER I TRYGDERETTSLOVEN

1.1.1.1 Forslag om at ankeerklæringer skal fremsettes direkte for Trygderetten

1.1.1.1.1 Departementets vurdering

Forslaget om at ankeerklæringer skal fremsettes direkte for Trygderetten, opprettholdes. Endringen vil legge til rette for raskere saksbehandling i Trygderetten. Det er allerede innført regler om aktiv saksstyring i Trygderetten, jf. Prop. 53 L (2023–2024).

I NOU 2023:11 konkluderte utvalget med at det bør være færre vurderinger av samme sak i klage- og ankesystemet for å redusere saksbehandlingstiden og få ned antallet klage- og ankesaker. Saken vurderes i dag fire ganger før den eventuelt oversendes Trygderetten for en femte vurdering.

At ankene fremsettes direkte for Trygderetten, vil også føre til at prosessen blir enklere å forstå for brukerne.

Det foreslås at ankefristen fortsatt skal være på seks uker. Det foreslås å ta inn en presisering av fristavbrudd for de offentlige tjenestepensjonsordningene.

Det foreslås at begjæring om gjenopptak, i likhet med ankeerklæringer, skal fremsettes for Trygderetten. Dette vil også gjøre seg gjeldende for begjæring om gjenopptak.

Det vises til lovutkastet § 9, § 11 og § 13.

1.1.1.2 Forslag om veiledningsplikt

1.1.1.2.1 Departementets vurdering

Forslaget om en ny bestemmelse som regulerer veiledningsplikten til Trygderetten, opprettholdes. En ny bestemmelse i § 13 b om veiledningsplikt tydeliggjør Trygderettens ansvar for å gi partene veiledning.

Det er viktig at brukerne får god veiledning om blant annet ankeadgang, ankefrist, hvordan anker fremmes og om den videre saksgangen.

Det forventes at flere tar kontakt når Trygderetten selv skal motta anke og forberede saken. Trygderetten skal også av eget tiltak veilede partene dersom retten mener det er nødvendig for at partene kan ivareta sine interesser i saken.

Det vises til lovutkastet ny § 13 b.

1.1.1.3 Forslag til regulering av tilsvarsfristens lengde

1.1.1.3.1 Departementets vurdering

Forslaget om at tilsvarsfristen for ankemotparten normalt bør være fire uker, opprettholdes. Med forslaget om at anker skal fremsettes for Trygderetten, skal Trygderetten motta anker og styre sakene.

Det foreslås at kravene til tilsvaret i hovedsak skal være de samme som til dagens oversendelsesbrev.

Trygderetten skal ha ansvar for at den ankende part får tilsvaret og saksdokumentene til uttalelse. I dag får den ankende part bare tilsendt oversendelsesbrevet, uten at saksdokumentene er vedlagt.

Det foreslås at ankemotparten fortsatt skal ha en plikt til å vurdere om vedtaket skal opprettholdes eller ikke ved utarbeidelsen av tilsvaret. Det er ikke behov for at det må reguleres eksplisitt i trygderettsloven.

Det er ikke foreslått innføring av fraværsvirkninger dersom tilsvarsfristen ikke overholdes. En eventuell «fraværssdom» i saker for Trygderetten ville bare forlenge prosessen for den ankende parten, det er heller ikke behov for en slik ordning.

Når det gjelder ønsket om tydeligere regler for fristberegning i rettsferien, vises det til at domstollovens bestemmelser om frister som er gitt tilsvarende anvendelse i trygderettsloven § 13 a, er relativt oversiktlige. Det foreslås også en tydeligere veiledningsplikt for Trygderetten, blant annet om reglene for frister.

Det vises til lovforslaget § 13 og § 13 a.

1.1.1.4 Forslag om seksmånedersfrist for Trygderetten

1.1.1.4.1 Departementets vurdering

Forslaget i høringsnotatet om at kjennelser i Trygderetten skal avsies innen seks måneder etter at retten mottok anken, med mindre særlige grunner foreligger, opprettholdes.

Den lange saksbehandlingstiden i Arbeids- og velferdsetaten og Trygderetten var hovedgrunnen til at det ble satt ned et utvalg som skulle utrede forbedringer i klage- og ankesystemet, jf. NOU 2023:11 Raskt og riktig. Konkrete frister ville tydeliggjøre at det er visse forventninger til tempoet i saksavviklingen, noe som har hatt god effekt i de alminnelige domstolene.

En frist på seks måneder er realistisk med tanke på Trygderettens sakstilfang, kompleksiteten i sakene og god styring med saksflyten internt.

På bakgrunn av lovendringene i trygderettsloven som trådte i kraft 1. juli 2024, er seksmånedersfristen realistisk. At saksbehandlingstiden blir kortere, vil skape større forutberegnelighet for brukerne, noe som anses avgjørende for tilliten til Trygderetten, og også tilliten til klage- og ankesystemet i sin helhet.

Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden i Trygderetten er redusert siden utvalget skrev sin utredning. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for 2024 var 7 måneder.

Det vises til lovutkastet § 22 og merknaden til bestemmelsen.

1.1.1.5 Sidegjøremål

1.1.1.5.1 Departementets vurdering

Forslaget om å endre trygderettsloven § 8 med et nytt femte ledd slik at Trygderetten får en tilsvarende ordning og regulering som domstolene og Arbeidsretten, opprettholdes. En slik bestemmelse i trygderettsloven vil gi åpenhet og sikre habilitet i behandlingen av sakene.

Departementet vil ha ansvaret for godkjenning og registrering av sidegjøremål, som for Arbeidsretten.

1.1.1.6 Separat anke over sakskostnader

1.1.1.6.1 Departementets vurdering

Forslaget om å endre § 29 femte ledd siste punktum, slik at det fremgår eksplisitt av bestemmelsen at anken skal settes frem for Trygderetten, opprettholdes. Dette vil fjerne tvil hos ankende parter og eventuelle prosessfullmektiger om hvor separat anke om sakskostnader skal sendes. Forslaget er imidlertid endres slik at det synliggjøres at både ankemotparten og den ankende part kan anke spørsmålet om sakskostnader.

Det vises vises til lovutkastet § 29 femte ledd siste punktum.

1.1.1.7 Sakskostnader ved heving eller avvisning

1.1.1.7.1 Departementets vurdering

Forslaget om at Trygderetten kan tilkjenne sakskostnader helt eller delvis ved heving eller avvisning av saken, opprettholdes.

Det er behov for å kunne tilkjenne sakskostnader ikke bare ved kjennelser, men også ved beslutninger. Den foreslåtte ordlyden i någjeldende trygderettsloven § 29 tredje ledd, som blir fjerde ledd, er derfor endret.

Av gjeldende § 29 første ledd andre punktum følger det at Trygderetten ved kjennelser som er til gunst for den ankende part, også skal pålegge ankemotparten å erstatte nødvendige kostnader den ankende part har hatt i forbindelse med tidligere klagebehandling av saken, og kostnader som er pådratt etter bestemmelsene i lov 13. juni 1980 nr. 35 om fri rettshjelp (rettshjelploven).

Det foreslås at Trygderetten skal pålegge ankemotparten å erstatte slike utgifter også dersom de tilkjenner sakskostnader ved heving eller avvisning.

Det vises til lovutkastet § 29 og merknaden til bestemmelsen.

1.1.1.8 Skjønnsmessig fastsettelse av sakskostnader der det ikke er inngitt kostnadsoppgave

1.1.1.8.1 Departementets vurdering

Forslaget i trygderettsloven § 29 fjerde ledd om skjønnsmessig fastsettelse av sakskostnader når det ikke er innlevert kostnadsoppgave, opprettholdes. Forslaget innebærer at kostnadene erstattes med et maksimalt beløp på 15 000 kroner som ikke skal gjelde for den enkelte instans, men samlet for hele anke- og klagesaksbehandlingen.

Forslaget er kun ment å gjelde i saker hvor det er krevd sakskostnader, men hvor kostnadsoppgave likevel ikke er innlevert.

Det vises til lovutkastet § 29 og merknaden til bestemmelsen.

1.1.1.9 Meldinger om beslutninger og kjennelser

1.1.1.9.1 Departementets vurdering

Forslaget om i hovedsak å sende melding om beslutninger og kjennelser med ordinært brev med mottakskvittering der meldingen ikke sendes til en digital postkasse, opprettholdes. Dagens ordning med rekommandert postgang er en tungvint og dyr ordning.

Det er viktig å påse at det er gode alternative løsninger for dem som av ulike grunner ikke er digitale.

Siden det er mottakstidspunktet som er utgangspunktet for forskjellige frister, er det av avgjørende betydning at det ikke er tvil om når meldingen har kom-

met frem. Mottakskvittering ved ordinær postgang ivaretar derfor dette hensynet på lik linje med rekommandert sending.

Det vises til lovutkastet § 31.

1.1.1.10 Fritak for taushetsplikt

1.1.1.10.1 Departementets vurdering

Forslaget om endringen i trygderettsloven § 34 nytt tredje ledd, slik at Trygderetten kan dele taushetsbelagte opplysninger så langt det er nødvendig for å unngå fare for liv og helse, opprettholdes.

Bakgrunnen for forslaget er der den ankende parten i en sak trenger helsehjelp. En slik endring kan dessuten bli mer relevant for Trygderetten med forslaget om direkte anke. Det antas at Trygderetten også kan få flere generelle henvendelser.

Både domstolloven og arbeids- og velferdsforvaltningsloven gir forvaltningslovens bestemmelser om taushetsplikt og fritak fra taushetsplikt anvendelse. Både før og etter behandlingen i Trygderetten vil det gjelde mindre restriktive regler for taushetsplikt enn det som gjelder for Trygderetten. Hvorvidt forvaltningslovens regler om taushetsplikt i større grad også bør gjelde for Trygderetten, er noe som eventuelt må utredes nærmere.

Når det gjelder nødvendighetskriteriet, er taushetsplikten etter forvaltningsloven § 13 b nr. 7 ikke til hinder for at forvaltningsorganet deler opplysningene med andre så langt det er nødvendig for å unngå fare for liv eller helse.

Det foreslås at nødvendighetsvilkåret i trygderettsloven § 34 nytt tredje ledd skal tolkes på samme måte.

Det vises til lovutkastet § 34.

1.1.1.11 Forslag til endringer i folketrygdloven

De foreslåtte endringene i folketrygdloven § 21-12 opprettholdes. Endringene er av teknisk karakter og følger av forslagene i trygderettsloven, slik at det blir samsvarende i begrepsbruken og ønsket om å unngå dobbeltregulering.

1.1.2 ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Forslagene om at anker skal fremsettes direkte for Trygderetten, og om seks månedersfrist har som formål å korte ned saksbehandlingstiden i klage- og ankesystemet.

At Trygderetten mottar ankeerklæringene, vil medføre både økt saksmengde og nye oppgaver for Trygderetten.

Samtidig kan endringene også bidra til redusert tidsbruk i Trygderetten på noen områder. For det første vil krav til seks måneders saksbehandlingstid for anker

kunne medføre færre henvendelser fra brukere mens saken er til behandling i Trygderetten.

Videre forventes omleggingen av ordningen å bidra til at behandlingen av anken i Trygderetten blir mer effektiv, primært fordi saksdokumentasjonen som mottas fra Arbeids- og velferdsetaten, forventes å bli mindre omfattende, og fordi sakene sjeldnere vil ha utviklet seg mye etter at ankemotparten fattet sitt vedtak.

De foreslåtte endringene vil medføre at ankemotpartene må gi et tilsvar innenfor en relativt kort tilsvarsfrist, noe som vil kreve mer ressurser for ankemotpartene å håndtere.

Mottak av ankeerklæringene vil for Trygderetten innebære at det må etableres systemløsning for kommunikasjon med den ankende part.

Trygderetten vil i tillegg utrede om det er behov for å tilrettelegge for fysisk oppmøte i forbindelse med anke, og hvordan dette kan best ivaretas i forhold til veiledningsplikten.

Både Trygderetten og Arbeids- og velferdsdirektoratet må utarbeide nye systemløsninger før reglene om direkte anke, om tilsvarsfristen og seks månedersfristen kan tre i kraft. Det tas derfor sikte på at disse endringene først trer i kraft 1. januar 2027. Dette vil også gi Trygderetten og Nav klageinstans tid til å bygge ned restanser før omleggingen.

Effektiviseringstiltakene som trådte i kraft 1. juli 2024, jf. Prop. 53 L (2023–2024) sammen med de foreslåtte endringene her vil gi økt effektivitet i ankebehandlingen. Det vil gi Trygderetten kapasitet til å håndtere en økt belastning innenfor gjeldende rammer på kort sikt. Saksinngangen for Trygderetten vil variere og er avhengig av Arbeids- og velferdsetatens prioriteringer og restansearbeid. De økonomiske og administrative konsekvensene for Trygderetten på lang sikt er derfor vanskelig å anslå.

Samlet sett antas det at forslagene vil gi en noe økt økonomisk og administrativ kostnad for Trygderetten, mens det for Arbeids- og velferdsetaten vil bety en moderat besparelse.

Forslaget om at Trygderetten kan tilkjenne sakskostnader dersom saken heves eller avvises, vil medføre en viss merkostnad. Når Trygderetten skal motta ankeerklæringene, vil antall saker hvor dette er tilfelle, øke.

Arbeids- og velferdsetaten omgjør rundt 300 til 400 ankesaker per år som etter gjeldende rett ikke oversendes til Trygderetten. En del av disse sakene vil antageligvis komme til Trygderetten, og den ankende parten vil i noen av disse sakene kunne få tilkjent sakskostnader i henhold til endringen som nå foreslås.

Det vil være en viss økonomisk besparelse dersom Trygderetten får en hjemmel til å sende meldinger i ordinær post med mottakskvittering, da dette vil redusere

antallet rekommanderte sendinger. Det er imidlertid usikkert hvilken besparelse dette vil gi.

Forslaget om at departementet skal godkjenne og registrere sidegjøremål, vil føre til noe administrativt arbeid i departementet og Trygderetten.

De andre forslagene har ikke administrative konsekvenser av betydning.

2. Komiteens behandling

Som ledd i komiteens behandling av proposisjonen ble det åpnet for skriftlige innspill.

Sakens dokumenter er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

3. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tone E. Berge Hansen, Per Vidar Kjølmoen, Anette Trettebergstuen og Torbjørn Vereide, fra Høyre, Henrik Asheim, Anna Molberg og Aleksander Stokkebø, fra Fremskrittspartiet, Alf Erik Bergstøl Andersen og Dagfinn Henrik Olsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Kirsti Bergstøl og lederen Freddy André Øvstegård, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, og fra Rødt, Mímir Kristjánsson, viser til Prop. 135 L (2024–2025) Endringer i trygderettsloven mv. (ankeerklæring til Trygderetten, avgjørelse innen seks måneder mv.).

Komiteen viser til at proposisjonens forslag til lovendringer blant annet følger opp enkelte av anbefalingene i NOU 2023:11 Raskt og riktig.

Komiteen har mottatt ett skriftlig innspill til saken fra Jussbuss, som støtter departementets forslag og stiller seg bak de foreslåtte endringene i klageordningen i trygdesaker.

Komiteen støtter det fremlagte lovforslaget.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Rødt viser til at departementet i denne proposisjonen ikke følger opp forslaget i NOU 2023:11 Raskt og riktig – En helhetlig gjennomgang av klage- og ankesystemet i Arbeids- og velferdsetaten og Trygderetten om å formalisere Trygderetten som særdomstol. Dette forslaget er fortsatt til vurdering i departementet. Disse medlemmer mener departementet burde ha fulgt opp utvalgets forslag i denne proposisjonen.

Disse medlemmer viser til at Trygderetten, som i dag er et uavhengig forvaltningsorgan, behandler anker over klagevedtak fattet av Nav som gjelder ytelser etter folketrygdloven, barnetrygdloven og enkelte andre

lover på Navs myndighetsområde, det vil si fra den statlige delen av arbeids- og velferdsforvaltningen. Trygderetten skal være uavhengig og sørge for en betryggende, rask og tillitsskapende behandling av trygde- og pensjonstvister. Trygderetten skal ivareta hensynet til likebehandling og arbeide for å sikre en ensartet praksis. Retten skal bidra til rettsutvikling og avsi kjennelser som er retningsgivende for forvaltningen og internt for ivaretagelse av likebehandling og sikre den enkeltes rett.

Disse medlemmer mener formalisering av Trygderettens status til særdomstol er godt argumentert for i NOU 2023:11:

«En slik formalisering vil blant annet tydeliggjøre Trygderettens uavhengighet og støtte opp under det maktfordelingsprinsippet Grunnloven bygger på. En slik formalisering vil også legge til rette for at lagmannsretten kan rendyrkes som en ordinær ankesdomstol, slik Domstolkommisjonen har foreslått. Som følge av dette forslaget, foreslår utvalget også at Trygderetten flyttes til justissektoren og administrativt underlegges Domstolsadministrasjon.»

Disse medlemmer viser til at Domstolkommisjonen (NOU 2020:11 Den tredje statsmakt) foreslo at alle saker som Trygderetten behandler, bør starte i tingretten. Domstolkommisjonen pekte på en ikke ubetydelig prinsipiell utfordring; at et forvaltningsorgan (Trygderetten) i praksis er den reelle dømmende makt på området. Det utfordrer maktfordelingsprinsippet Grunnloven bygger på, og borgernes rett etter Grunnloven § 95 til å få sin sak avgjort av en uavhengig domstol – retten til rettferdig rettergang. Disse medlemmer er enig med utvalget (NOU 2023:11) om at dette tillitsaspektet er særlig viktig på Navs myndighetsområde.

Disse medlemmer understreker at formalisering av Trygderetten som særdomstol vil gjøre Trygderetten helt uavhengig av trygdeforvaltningen. Kjennelser avsagt i Trygderetten må da ankes direkte til lagmannsretten. Dette alternativet innebærer betydelige kostnadsbesparelser sammenlignet med en videreføring av Trygderetten, som i dag er et uavhengig forvaltningsorgan, og hvor anke på kjennelser i Trygderetten behandles i tingretten.

Disse medlemmer er videre enig med utvalget (NOU 2023:11) i at Domstolsadministrasjonen skal ha det administrative ansvaret for Trygderetten som særdomstol. Det vil også gjøre at Trygderetten bør kunne kobles på og nyttiggjøre seg av systemene som er utviklet for domstolsvirksomhet. Dersom Trygderetten knyttes til domstolenes systemer og støttefunksjoner, vil det også lette kommunikasjonen mellom Trygderetten og ankemotpartene og mellom Trygderetten og domstolene.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) gjøres følgende endring:

I

§ 2 nr. 2 skal lyde:

Trygderetten

II

Lovendringen skal gjelde fra 1. januar 2026.»

Disse medlemmer viser til at det er nødvendig med flere lovendringer som følge av at Trygderetten gis status som særdomstol etter domstolloven.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til lovendringer som følge av at Trygderetten anses som en særdomstol etter domstolloven.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er avgjørende at rettssikkerheten i velferdsforvaltningen styrkes, særlig sett i lys av tidligere saker hvor svikt i saksbehandling har fått alvorlige konsekvenser. Det er derfor positivt at man nå lovfester tydelige tidsrammer og etablerer en mer effektiv ankestruktur, som kommer brukerne til gode.

4. Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Rødt:

Forslag 1

I lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) gjøres følgende endring:

I

§ 2 nr. 2 skal lyde:

Trygderetten

II

Lovendringen skal gjelde fra 1. januar 2026.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til lovendringer som følge av at Trygderetten anses som en særdomstol etter domstolloven.

5. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i trygderettsloven mv. (ankeerklæring til Trygderetten, avgjørelse innen seks måneder mv.)

I

I lov 16. desember 1966 nr. 9 om anke til Trygderetten gjøres følgende endringer:

§ 8 nytt femte ledd skal lyde:

(5) Rettsmedlemmer og rettsfullmektiger må søke departementet om godkjenning for sidegjøremål i slike tilfeller som framgår av domstolloven § 121 c. Departementet fører register over sidegjøremål og siste stilling før utnevnelsen eller tilsettingen som rettsmedlem eller rettsfullmektig. Domstolloven § 121 e gjelder tilsvarende. Et rettsmedlem eller en rettsfullmektig skal melde fra om sidegjøremål snarest mulig og senest innen en måned etter at rettsmedlemmet eller rettsfullmektigen påtok seg sidegjøremålet. Enhver har rett til å gjøre seg kjent med opplysningene i registeret. Departementet bestemmer hvordan opplysninger skal gjøres tilgjengelige for den som ber om det.

§ 9 andre og tredje ledd skal lyde:

(2) Har en part krevd å få oppgitt en begrunnelse for vedtaket etter forvaltningsloven § 24 andre ledd, avbrytes ankefristen. Tilsvarende avbrytes ankefristen for en part som har krevd å få oppgitt begrunnelse for vedtaket fra offentlig tjenestepensjonsordning. Ny ankefrist løper fra det tidspunkt meddelelse om begrunnelsen er kommet fram til vedkommende.

(3) Trygderetten kan i særlige tilfeller forlenge ankefristen.

§ 10 første ledd bokstav a skal lyde:

- a. er avgitt til tilbyder av posttjenester i Norge som skal sørge for å få sendingen frem til mottaker, eller

§ 11 skal lyde:

§ 11 Ankeerklæringen og hvem som skal motta den

(1) Ankeerklæring skal framsettes for Trygderetten.

(2) Anken kan settes fram skriftlig eller muntlig. Ved muntlig anke skal Trygderetten sørge for å sette opp anken skriftlig.

(3) Erklæringen om anke må være underskrevet og nevne:

- a. at den er en anke til Trygderetten,
- b. navn, fødselsdag og fødselsår samt adresse til den ankende part,
- c. det vedtak som påankes,
- d. den ankende parts påstand, som angir den endring i vedtaket som kreves, og så vidt mulig de nærmere omstendigheter som anføres til støtte for anken,
- e. erklæringer og andre bevis som påberopes,
- f. bilag som følger anken.

(4) Trygderetten skal vurdere om vilkårene for å behandle saken er oppfylt. Hvis en skriftlig anke er ufullstendig eller uklar, skal den ankende part gjøres oppmerksom på eventuelle mangler ved anken eller andre forhold som kan ha betydning i saken, og gis en frist for å rette opp eller supplere anken.

§ 13 skal lyde:

§ 13 Pålegg om tilsvaret

(1) Trygderetten skal gi den institusjon som har fattet vedtaket, i loven her kalt ankemotparten, pålegg om å innngi tilsvaret. Trygderetten skal sette en frist for å innngi tilsvaret, som normalt bør være fire uker.

(2) Tilsvaret skal angi

- a. om det framsatte krav godtas eller bestrides,
- b. om det er innsigelser mot at retten behandler saken,
- c. ankemotpartens påstand, som angir det resultat som kreves,
- d. den faktiske og rettslige begrunnelse for ankemotpartens påstand,
- e. de bevis som ankemotparten ønsker å føre, og
- f. ankemotpartens syn på den videre behandling av saken, herunder behovet for muntlig bevisførsel.

(3) Sammen med tilsvaret skal ankemotparten fremlegge alle dokumenter av betydning for saken.

(4) Trygderetten skal sende tilsvaret med bilag til den ankende part, som gis en frist for å komme med merknader til tilsvaret. Den ankende part sender eventuelle merknader direkte til Trygderetten med kopi til ankemotparten.

(5) Bestemmelsene i § 31 første ledd første punktum og § 31 andre ledd gjelder tilsvarende for meldinger til den ankende part etter fjerde ledd.

§ 13 a nytt fjerde og femte punktum skal lyde:

Frister Trygderetten har fastsatt, løper ikke i rettsferien som framgår av domstolloven § 140 første ledd. Domstolloven § 149 og § 151 gjelder tilsvarende for frister Trygderetten har fastsatt.

Ny § 13 b skal lyde:

§ 13 b Veiledningsplikt

(1) Trygderetten skal gi partene slik veiledning om regler og rutiner for saksbehandlingen og andre formelle forhold som er nødvendig for at de kan ivareta sine interesser i saken.

(2) Har en prosesshandling mangler som kan avhjelpes, setter retten en frist for retting og gir nødvendig veiledning med opplysning om følgene av at retting ikke foretas.

§ 21 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Det kan i begrunnelsen siteres fra tidligere vedtak eller ankemotpartens tilsvaret.

§ 22 første ledd skal lyde:

(1) Kjennelse skal avsies snarest mulig og senest innen seks måneder etter at Trygderetten mottok anken.

Når særlige grunner gjør det nødvendig, kan avsigelsen skje senere. Hvis fristen overskrides, skal årsaken oppgis i avgjørelsen.

§ 28 første ledd skal lyde:

(1) Den ankende part setter fram begjæring om gjenopptak for Trygderetten. Retten tar stilling til begjæringen etter at ankemotparten er gitt anledning til å uttale seg.

§ 29 skal lyde:

§ 29 Sakskostnader

(1) Hvis Trygderettens kjennelse er til gunst for den ankende part, skal retten pålegge ankemotparten helt eller delvis å erstatte de nødvendige kostnader som saken har medført for den ankende part. Trygderetten kan også helt eller delvis tilkjenne nødvendige sakskostnader til den ankende part i tilfeller der ankesaken heves ved beslutning eller anken avvises som følge av at ankemotparten har omgjort sitt vedtak.

(2) I tilfeller hvor Trygderetten tilkjenner den ankende part sakskostnader etter første ledd, skal Trygderetten også pålegge ankemotparten helt eller delvis å erstatte nødvendige kostnader den ankende part har hatt i forbindelse med tidligere klagebehandling av saken, og kostnader som er pådratt etter bestemmelsene i lov 13. juni 1980 nr. 35 om fri rettshjelp.

(3) Hvis den ankende part åpenbart uten grunn har framsatt eller opprettholdt anke, kan retten bestemme at vedkommende helt eller delvis skal bære de utgifter som anken har medført for ankemotparten og utgifter etter lov 13. juni 1980 nr. 35 om fri rettshjelp. Sakskostnader som den ankende part pålegges, kan inndrives etter reglene for dommer.

(4) Sakskostnader tilkjennes bare når parten har krevd det. Retten tar avgjørelse om sakskostnader i den kjennelse eller beslutning som avslutter saken. *Salærutgifter kan ikke erstattes med mer enn kr 15 000 uten at det er inngitt kostnadsoppgave.*

(5) Rettens avgjørelser om sakskostnader kan ankes særskilt. Tvisteloven §§ 20-9 og 20-10 gjelder for slik anke. Ankeinstans er den lagmannsrett som er nevnt i § 26 første ledd i loven her. Ankefristen er én måned fra den dag vedkommende mottok underretning om avgjørelsen. Anken settes fram for Trygderetten, som forkynner anken for motparten og setter frist for tilsvarende. Fristen bør normalt være fire uker. Etter at tilsvarende har innkommet eller tilsvarende fristen har løpt ut, sendes anken med

et kort oversendelsesbrev og eventuelle ytterligere dokumenter omgående til lagmannsretten.

§ 31 første og andre ledd skal lyde:

(1) Trygderettens melding til den ankende part om rettens kjennelse, samt beslutning som hever en sak som bortfaller uten realitetsavgjørelse, kan enten gis ved bruk av en elektronisk løsning som gir notoritet for at dokumentet er mottatt av rette vedkommende, ved vanlig brev med mottakskvittering eller ved rekommandert sending. Andre meldinger gis på den måten retten finner hensiktsmessig.

(2) Meldingen anses for mottatt to uker etter innlevering til tilbyder av posttjenester, hvis ikke vedkommende har fått brevet tidligere. Ved bruk av elektronisk kommunikasjon anses melding kommet fram ved avsendelse til riktig elektronisk postadresse.

§ 34 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) Taushetsplikten er ikke til hinder for at Trygderetten deler opplysninger med andre så langt det er nødvendig for å unngå fare for liv eller helse.

II

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 21-12 paragrafoverskriften skal lyde:

§ 21-12 Klage i trygdesaker

§ 21-12 annet og tredje ledd skal lyde:

Departementet kan bestemme at visse vedtak skal kunne bringes inn for Trygderetten uten at vedtaket er påklaget etter første ledd. Overprøving av en sak skal i sin helhet skje i Trygderetten dersom hensynet til sammenhengen i saken tilsier det.

Klage settes fram skriftlig eller muntlig for den enheten som Arbeids- og velferdsdirektoratet bestemmer. Klage over vedtak etter kapittel 5 settes fram for det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket, med mindre Helsedirektoratet bestemmer noe annet.

§ 21-12 femte ledd skal lyde:

Fristen for klage er seks uker, også i saker som nevnt i fjerde ledd.

III

Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer. De ulike bestemmelsene kan settes i kraft til ulik tid.

Departementet kan gi nærmere overgangsregler.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 20. mai 2025

Freddy André Øvstegård

leder

Per Vidar Kjølmoen

ordfører

